

1918

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Haldusreformid Euroopas

Mikk Lõhmus PhD

Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise
instituut

Kohalik omavalitsus (esmatasand) Euroopas (2011, CEMR)

1	Eesti	226	5 092'	200
2	Läti	119	18 815	543
3	Leedu	60	54 783	1088
4	Soome	336	15 961	1006
5	Rootsi	290	32 338	1552
6	Taani	98	56 592	440
7	Madalmaad	418	39 742	99
8	Prantsusmaa	36 697	1 767	17
9	Hispaania	8 116	5 677	62
10	Küpros	379	2 121	15
11	Kreeka	325	34 785	406
12	Poola	2 479	15 404	126
13	Tšehhi	6 249	1 683	13
14	Slovakkia	2 930	1 853	17
EL	27	90 380	5548	49

KOHALIKU OMAVALITSUSE ROLLID ÜHISKONNAS

Riik (keskvalitsus) ja kohaliku omavalitsus Euroopas

- Suuremad muudatused riigi ja kohaliku omavalitsuse rollide muutumisest said alguse eeskätt 20. sajandi II pooles.
- Muudatuste peamised põhjused olid heaoluriikide teke, valglinnastumine ning traditsiooniliste kogukondade lagunemine (mobiilsus)
- Muutuste “2 laine” sai alguse 1990. aastate lõpus ja 2000. aastatel, märksõnad heaoluriigi kriis, demograafilised ja sotsiaalsed muutused, fiskaalkriis

Haldusreformide eesmärgid

- Avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine sh pikaajalises perspektiivis (20 ja rohkem aastat);
- Mastaabiefekti kasutamine, kulude kokkuhoid (ressursside efektiivsem kasutamine)
- Haldus ja finantsvõimekuse (investeerimisvõimekuse) parandamine;
- Kohaliku demokraatia arenemine kogukonna otsustusõiguse suurenemisel.

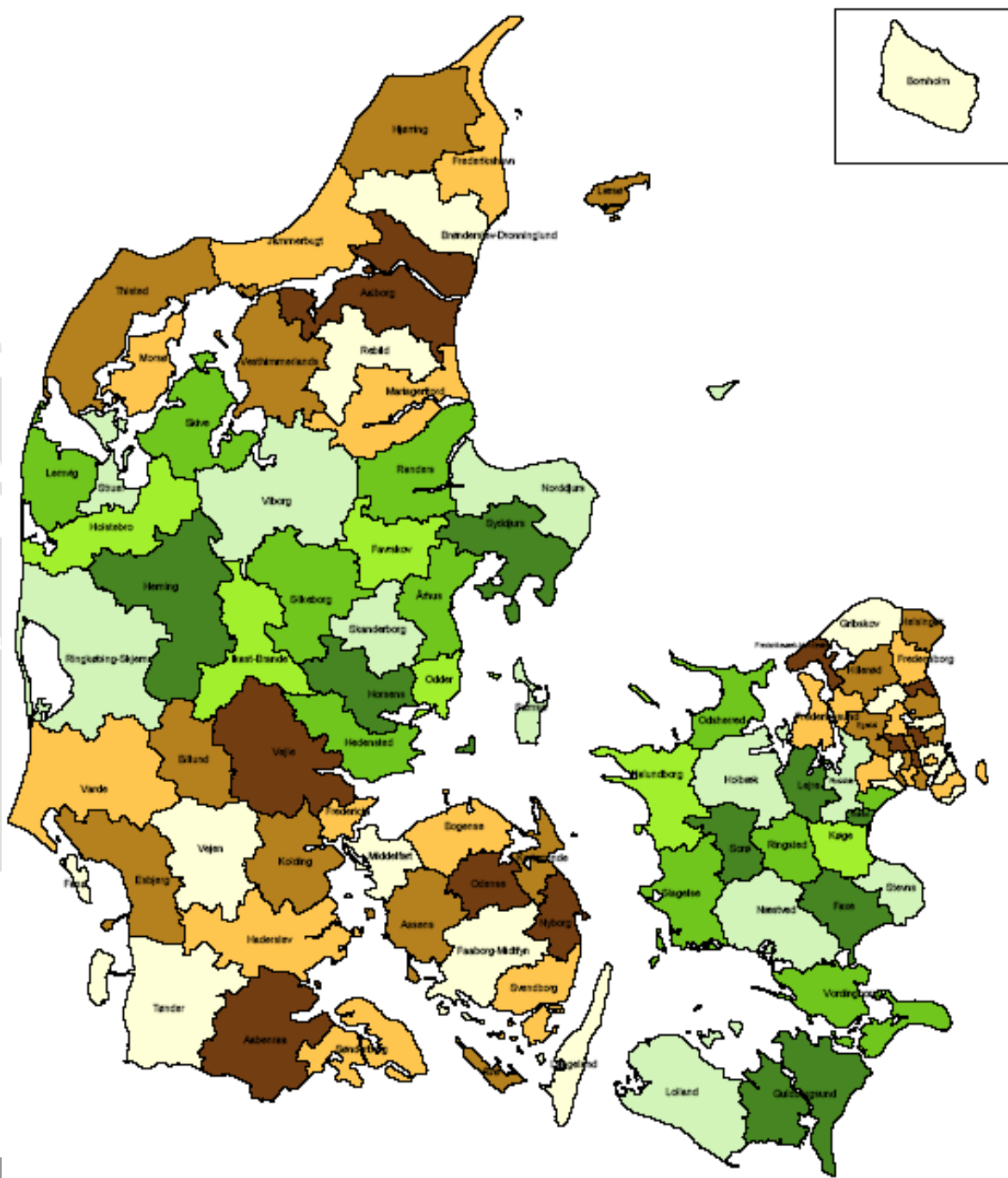
Reformide märksõnu

- Võrgustumine;
- Tasandite arvu vähendamine;
- Koostöö
- Suurlinna roll (suurlinn mitte niivõrd absoluutses kui suhtelises tähenduses)

TAANI

Taani Kuningriigi taustüsteem

Taani kohaliku omavalitsuse (esmatasand) kulude struktuur:

- Haldus 10%
- Erinevad sotsiaal-ja tööhõiveteenused (sh lastehoid) 61%
- Haridus ja kultuur 17%
- Teed, elamumajandus ja keskkond 5%
- Tervishoid 4 %

Taani haldusreform 01.01.2007

- Senise 271 kohaliku omavalitsuse asemel moodustati alates 01.01.2007 98 kohaliku omavalitsuse üksust.
- Piirkondlikul tasandil moodustati 13 maakonna asemel 5 regiooni.
- Reformi ettevalmistus algas tunduvalt varem (tõsisem töö alates 2003).
- Reformi aluseks oli olulisemate poliitiliste jõudude kokkulepe.

Haldusreformi eesmärgid

- Avaliku teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine (nb sotsiaalteenused!);
- Otsustajate professionaalsuse tõus, kvalifitseeritud personali palkamine;
- Otsustusõiguse tõstmine kohalikul tasandil (kohaliku omavalitsuse kulude osatähtsuse tõus avaliku sektori kogukulutustes kohaliku demokraatia arendamine

Reformi aluspõhimõtted

- Üksuse minimaalne elanike arv 20 000 elanikku. Seejuures lubati teatud tingimustel erandeid saareliste omavalitsusüksuste puhul. Põhiline tingimus oli kohustuslik koostöö teatud teenuste tagamisel.
- Üksuste keskmine elanike arv 30 000 elanikku.

1918

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
TALLINN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Haldusreform- märkused, millega tuleb ka Eestis arvestada

- Reformi enda läbiviimine on kulukas-
 1. Taanis tagati kõikidele töökoht
 2. IT süsteemide ja andmebaaside ühendamine;
 3. Teenuse standardite ühildamine;
- Reformiga kaasnes ka teenuseühiku kulude tõus, põhjuseks teenustaseme ühtlustumine kõrgemal tasemel (eesmärgiks polnudki kulude kokkuhoid kuivõrd just parem teenus ja ressursside efektiivsem jagamine);
- Professionaalsele personalile tuleb ka rohkem maksta.

Haldusreform- märkused

- Mastaabiefekt alati ei toimi, omavalitsuse kaugenemine tingis nt valimisaktiivsuse languse.
- Reform ei kaotanud vajadust koostöömudelite järgi (nt ühistransport)
- Regioonide vajalikkuse-funktsioonide üle vaieldakse senini. (suurim kompromisside valdkond!)
- Edukas reform eeldab kompromisse ja kokkulepet.